

MEMO

Van: Jaap Fokker (geboren aan De Gaasp in 1952) gewoond in de woonhuizen Provincialeweg/Zandpad nrs 38, 37 en 36. Geboren in het huis nr. 38.

Ouders: Willem Fokker <1913> (Vreeland) en Marretje Knip <1925> (Nigtevecht). Broers: Wim <1951> en Henk <1956>. Zusjes: Adele <1954> en Corry <1961>. Mijn ouders zijn er in 1950 komen wonen. Mijn vader werkte toen al vanaf het jaar 1929 op de fabriek. Toentertijd elke dag <van 1929 tot 1950> op de fiets van Vreeland (via de Geinbrug) naar De Gaasp.

D.d. 8 januari 2018

Betreft: Varkensbuurtje (onderdeel van het gehucht De Gaasp)

1) Inleiding

N.a.v. een gesprek met Bertus Lekkerkerk (Driemond) in december 2017 tijdens de open dag op zaterdag van de HKD, heb ik een aantal zaken over het Varkensbuurtje bij De Gaasp op papier gezet.

Bertus woonde destijds met zijn ouders broers en zus in een boerderij/woning in de Lage Bijlmer. Hij kwam in zijn jeugd veel bij De Gaasp (hoefde hij thuis nl. niks te doen en hij vond het bij De Gaasp veel spannender dan thuis). Bertus wist mij te vertellen dat de naam Varkensbuurtje is ontstaan omdat er vroeger varkens op het landje naast de grasdrogerij van De Gaasp liepen. De varkens waren van de eigenaar van de fabriek/boer (heer Eikelhof) of van de bewoners van het buurtje.

2) Situatie

Het buurtje bestond uit vijf kleine woningen (arbeidershuizen). Een vrijstaande aan het Zandpad en twee woonblokjes twee onder een kap Provincialeweg zijde. De woningen hadden allemaal een zolderverdieping. Het sanitair was matig (geen douche). Alle woningen hadden een grote groente tuin. En iedereen had er konijnen in hokken. Er was geen telefoon (en tv). Het telefoneren vond plaats in de woning nabij de fabriek (Provincialeweg nr. 37).

De ingang van het buurtje was aan het voormalige Zandpad (Weespertrekvaart zijde). Via een flauwe helling kwam je in het buurtje. Auto's kon je beneden deels parkeren.

Je mocht er alleen wonen als je werkte op de fabriek De Gaasp. De woningen waren eigendom van de fabriek. De heer Pluygers uit Wassenaar (o.a. eigenaar van het Rotterdams Dagblad) was eigenaar van het hele De Gaasp complex. Het was voor hem een hobby, kwam wekelijks (grote auto met chauffeur) even kijken hoe de zaak er voor stond. Volgens mij moest je wel wekelijks een klein huurbedrag voor de woning betalen.

De woningen zijn destijds gebouwd in de jaren voor de oorlog. In de villa zit nog een eerste steen met een datum erop. En in de fabriek zat ook een steen. Is nu in het bezit van HKD.

Op het varkenslandje is later een grote houten schuur geplaatst. Deze schuur diende voor de opslag van meel in papieren zakken. Een deel van deze houten loods is bij de sloop van De Gaasp verplaatst naar een boerderij nabij het Zwanengat aan de Lange Stammerdijk in Diemen.

3) Bewoners

In het eerste huis (vrijstaand) Zandpad/Provincialeweg nr. 40 woonde eerst (tante) Mien Hagen, zij is later verhuisd naar een huis (naast Otto van Veen) aan het Zwanengat aan de Lange Stammerdijk in Diemen. Later is de familie (Rinus) De Vries daar gaan wonen. Het gezin bestond destijds uit vader en moeder (Greet Jongejans) en vier jongens (Benny <overleden>, Take <overleden>, Nelis en Ronald <tandarts in Amsterdam>). Zijn later verhuisd naar Driemond waar zij nog een dochter kregen (Natasja < mede eigenaar van de cafetaria in Driemond >). Nelis woont nu nog in Driemond (Zonnehof). Na de familie De Vries kwam de familie Spruit er wonen. Zij kwamen uit Amsterdam en waren kennissen van de familie Dokter (nummer 44). De familie Spruit heeft na enige jaren er gewoond te hebben een woningruil gedaan met een gezin dat woonde in het tolwachtershuis aan de Velderslaan in het Gein nabij uitspanning De Vink. NB De heer Spruit was niet werkzaam op de fabriek, hij huurde de woning van de fabriek.

Het tweede huis Zandpad/Provincialeweg nr. 41 woonde eerst een echtpaar ???. Daarna kwam Laurens van Vessem er wonen met zijn vrouw Tiny Spelt. Louw kwam uit de Hoge Bijlmer. Zij kregen drie kinderen Tot aan de sloop van de woningen zijn zij daar blijven wonen, zij zijn naar Driemond verhuisd. Marjo is daar toen getrouwd met Jan van Damme.

Het derde huis Zandpad/Provincialeweg nr. 42 daar woonde de familie Van der Neut. Vader, moeder en een aantal zonen (Jan, Gerrit, Arie, en Bertje). Toen zij destijds verhuisd waren naar Driemond of Weesp, is de woning nooit meer bewoond geweest. Mogelijk zijn de woningen nr. 41 en nr. 42 destijds samen gevoegd.

Op Zandpad/Provincialeweg nr. 43 woonde familie Van Zanten. Vader Jan van Zanten was een stevige kerel die goed met paarden kon omgaan. Hij zat altijd op de bok van de boerenwagen van de fabriek. Hij werkte al heel lang op de fabriek. Mogelijk al op de boerderij (voorloper van de fabriek) van heer Eikelhof. Jan heeft ooit de kastanjeboom voor de villa (Provincialeweg nr. 36) gepland. De prachtige boom staat er nog steeds. Jan is later dement geworden, en kon zodoende niet meer thuis wonen. Hij toen in een tehuis opgenomen. Mevrouw Van Zanten spaarde zilverpapier voor een goed doel. Wij brachten als kinderen elke week ons bij elkaar gespaarde zilverpapier bij haar. De vrouw van Jan heeft tot haar dood nog in de woning gewoond. Toen zij was overleden, is ook deze woning nooit meer bewoond geweest. Mogelijk is hij toen samengevoegd met nr. 44.

Woning Zandpad/Provincialeweg nr. 44 daar woonde destijds de familie Bergkamp. Zij waren zeer gelovig. Vader en moeder en drie kinderen (Jenny, Wilma en Dennis). Zij zijn binnen het gebied De Gaasp verhuisd naar woning Zandpad nr. 38 nabij de fabriek. Wij woonden daar eerst, wij zijn toen verhuisd naar nr. 37 (de voormalige woning van de familie Hartman). Toen de familie Bergkamp uit nr. 44 was vertrokken, kwam de familie Dokter uit Amsterdam er wonen. Vader Leo en moeder Dien met hun twee dochters Ans en Diny. Vader Leo hield van vissen, had zat regelmatig aan de Weespertrekvaart met zijn hengel. Moeder Dien werkte bij menigeen in de huishouding, ook bij ons.

Dochter Ans werkte destijds bij de HEMA aan de Middenweg in Amsterdam. Zij hebben er tot de sloop van de woning er in kunnen blijven wonen. Zij zijn later weer terug gegaan naar Amsterdam.

4) Rangen en standen in het gehucht De Gaasp

Op het De Gaasp terrein waren wel rangen en standen.

Laag: het varkensbuurtje (5x woningen voor de fabrieksarbeiders)

Midden: de twee woningen naast de fabriek (woningen voor de bedrijfsleiding)

Hoog: de villa en de woonark (woning voor de directie)

5) Huidige situatie

Het varkensbuurtje is destijds gesloopt (jaar 1980) voor de aanleg van de Gaasperdammerweg. Het viaduct over de Provincialeweg en Weespertrekvaart is de plaats waar het buurtje eens was.

De fabriek en villa zijn destijds gekocht door de firma Lovers (rondvaartboten) uit Amsterdam. Deze heeft toen het hotel Park Lake daar laten bouwen. Zoon Gaby Lovers (met vriendin) ging toen in de villa wonen. Mijn moeder verhuisde toen naar Weesp. Ik woonde toen al in Weesp. Lovers heeft daarna alles weer verkocht aan Tulp Inn hotel. De reden van vertrek was dat de rondvaartboten van Lovers niet vanuit Amsterdam naar het hotel konden varen. De brug bij Diemen was het struikelblok.

De woonark genaamd "Altied Drok" (Provincialeweg 36-A) van Wim en Ria Pronk mocht er blijven liggen, die ligt er nu nog steeds. Een van de kleinkinderen van Wim en Ria woont er nu in (derde generatie). Wim Pronk kwam uit de Lage Bijlmer van de boerderij De Lammerenberg. En zijn vrouw Ria uit Diemen (Ouddiemerlaan). Zij hadden vier dochters (Ninni, Conny, Marion en Diana). Wim Pronk was arkenbouwer op De Sniep in Diemen. En hij was hobbyboer van schapen.

Weetjes

De huidige Provincialeweg tussen de Hoge Bijlmer (Diemen) en de Geinbrug (Driemond) heette vroeger Zandpad. Er stond zelfs een tolhek bij de Hoge Bijlmer nabij het café De Kroon.

Het Zandpad (o.a. jaagpad voor de trekschuiten) liep vroeger voor de fabriek langs. Later is er een nieuwe weg achter de fabriek aangelegd. De huidige Provincialeweg. Zandpad/Provincialeweg nr. 44 heeft hierdoor een groot deel van zijn tuin moeten inleveren.

De directeur van de fabriek was destijds Ab Kok, hij woonde met zijn vrouw in de villa Gaaspzicht. Kok was een bijzondere man (een echte directeur). Hield van grote Amerikaanse auto's (had er een stuk of drie), was gek op jagen. Was ook vaak in de omgeving te vinden met zijn jachtgeweer en jacht honden. Heeft bij ons nog in de tuin per ongeluk een gans dood geschoten. Was ook vaak te vinden in het café De Kroon aan de Hoge Bijlmer. (eind van het Zandpad/Provincialeweg Was goede vrienden met de plaatselijke politie (agent Beijer <reed op een BMW motor met zijspan>) van

destijds. Mevrouw Kok was een aardige mevrouw. Zij was vaak alleen op vakantie (meestal Italië). Kwam vaak bij ons buurten. Zij zijn later verhuisd naar een boerderij in Drenthe. Zij hebben daar tot hun dood in gewoond.

In het varkensbuurtje was geen telefoon aanwezig. De bewoners mochten gebruik maken van de telefoon op Provincialeweg 37. Het huisvuil werd aangeboden in stalen emmers met op de deksel de tekst Weesperkarspel. Ik heb nog een aantal van deze emmers in onze tuin staan.

Er gebeurde ook wel eens ongelukken op fabriek. Zo is Rinus de Vries een van zijn handen verloren in een machine en kwam Lau van Vessem onder een stapel meelzakken terecht. Hij had toen een ernstig rug letsel opgelopen.

Mijn vader is daar in wezen overleden, hij kreeg een slagaderlijke bloeding vlak bij het hart. Hij heeft toen nog 24 uur geleefd (in coma) voor hij dood ging. Hij was toen 62 jaar. Hij kwam er als 16 jarige, als jongste bediende, op de fabriek werken.

Informatie bij:

Bert van der Neut (Weesp)

Netty de Vries (Driemond)

Ans Dokter (Rooks) (Almere)

Diny Dokter (Amsterdam)

Nelis de Vries (Driemond)

Arie van der Neut ()

Henny van Elswijk (Gijzen) (Abcoude / het Gein)

Annie Hooiveld (Beun) (Driemond)

Nelleke Hennipman (Diemen)

Alice Velhuizen (Draaier) (Weesp)